

9. POLITICKO- EKONOMICKÝ CYKLUS (PBC)

9.1. EMPIRICKÉ TESTY OPORTUNISTICKÉHO PBC

Výsledky empirických testů

- všeobecně špatné výsledky
- jak na datech USA, tak na datech dalších zemí
→ **minimální podpora** pro Nordhausův cyklus v nezaměstnanosti a (v menší míře) inflaci
- O něco lepší empirické výsledky při měření vlivu politického cyklu na nástroje hospodářské politiky (fiskální transfery)

Alesina-Roubini-Cohen (1997):

- *Data: USA 1949 - 1994*
- Ve volebním roce byla míra reálného **růstu** HDP pouze slabě nadprůměrná (3,66% x 3,17%), míra **nezaměstnanosti** také pouze slabě podprůměrná (5,66% x 5,81%) a míra **inflace** byla prakticky shodná s průměrem (4,07% x 4,03%) → Interpretace: **neexistence** přesvědčivého důkazu manipulace cyklu ve volebním roce
- Naměřený rozdíl mezi průměrným tempem reálného růstu mezi první a druhou částí volebního období (2,76% x 3,59%) → Interpretace: určitá podpora pro cyklus v rámci celého období

Republikáni x Demokrati

- Reálný **růst HDP** je výrazně vyšší v druhém (5,73% x 0,03%) a třetím roce vlády Demokratů oproti Republikánům (4,8% x 2,79%).
- **Nezaměstnanost** je v druhém, třetím a čtvrtém období za Demokratů výrazně nižší než za Republikánů a obzvláště v roce tři a čtyři je rozdíl výrazný (4,69% x 6,43%)

Testy PBC

Autoregresivní specifikace:

$$y_t = \sum_{i=1}^s a_i y_{t-1} + b_0 + \sum_j b_j x_{jt} + dPDUM_t + \varepsilon_t$$

y HDP

x_iostatní ekonomické veličiny, které mohou ovlivnit *y*
PDUM.....umělá politická proměnná

Alesina, Roubini, Cohen (1992, 1997)

- data: 18 zemí **OECD**
- žádné statistický významné potvrzení Nordhausova cyklu pro výstup a nezaměstnanost,
- ale v některých specifikacích významné pro **inflaci** → inflace často vykazuje povolební skok

Oportunistický cyklus v MP

Monetární politika (MP): statisticky významný politický vliv na vývoj M1 → tempo růstu peněžní zásoby větší v roce před volbami (USA). Termín voleb má vliv na vývoj měnových agregátů.

Žádný statisticky významný rozdíl pro vládu demokratů x republikánů.

Interpretace

- Z empirických ověřování Nordhausova modelu vyplynul paradox. Změny v reálné produkci (nezaměstnanosti) nebyly politickým cyklem ovlivněny, zato inflace ano. Jak je to možné?
- Možnou interpretací je, že ve volebním roce Fed (CB USA) akomoduje fiskální politiku vlády. → Beck (1987)
- **Proč to dělá?**

Proč monetární politika před volbami akomoduje fiskální expanzi?

- Navrhovaným vysvětlením tohoto fenoménu není argument, že by se CB snažila dopomoci znovuzvolení politikovi v úřadě.
- Spíše se jako logičtější zdá vysvětlení, že CB se snaží ve volebním roce nezavdat příčinu ke kritice, že zhoršila výkonnost hospodářství (nezaměstnanost) → „**laying low**“
- Wooley (1986): Viditelné kroky monetární politiky ve volebním roce jsou s daleko větší pravděpodobností expanzivní než restriktivní → monetární politika tak vykazuje rysy politického oportunistického cyklu z důvodu akomodace fiskální politiky

Oportunistický cyklus v FP

Fiskální politika (FP): nejprůkaznější ekonometrické prokázání politického cyklu, jak v USA, tak v dalších zemích.

Politický-rozpočtový cyklus: předvolební manipulace s fiskálními transfery.

Opět žádný významný rozdíl mezi vládou demokratů x republikánů.

Shrnutí empirických výsledků

- Výsledky empirických studií naznačují určitou předvolební manipulaci s hospodářskou politikou a možný dopad těchto manipulací na **inflaci**, ovšem nikoliv na ekonomickou aktivitu (**nezaměstnanost**)
- Výsledky empirických studií **nepotvrzují** logiku Nordhausova modelu. Spíše naznačují fiskální předvolební manipulaci se současnou monetární akomodací.

Proč ale není ovlivněna nezaměstnanost?

Interpretace (1): Oportunistický cyklus jak ve výsledcích, tak v nástrojích je empiricky slabě podložený, možná vůbec neexistuje → proč, když se voliči zajímají o agregátní ekonomické výsledky? → je extrémně obtížné načasovat politickou manipulaci hospodářství takovým způsobem, aby se výsledky nedostavily buď příliš brzo nebo příliš pozdě → **závěr:** politici oportunistickou manipulaci neprovádějí

Proč ale není ovlivněna nezaměstnanost?

Interpretace (2): Akceptace ekonometrického prokázání politického cyklu v nástrojích a inflaci → Proč tedy nefunguje v ovlivnění reálné ekonomické aktivity → a jak potom mohou být ovlivněny výsledky voleb?

Změny inflace, pokud by byly anticipované, se nemusí projevit v ovlivnění indikátorů reálné produkce. Fiskální expanze (ať anticipovaná nebo ne) by ovšem reálný HDP ovlivnit měla!

Co s tím? → možná **zdůvodnění**: Reálný HDP je ovlivněn, ale výsledný efekt je statisticky slabý; fiskální expanze se promítá do růstu inflace; transfery mají voličům spíše něco signalizovat než jim zvýšit důchod.

9.2. IDEOLOGICKÝ PBC

Modely PBC

Oportunistické modely → přepokládají
homogenní voliče

Ideologické modely → předpokládají voliče s
heterogenními zájmy (preferencemi)

Hibbsův model ideologického PBC

- Hibbs (1977, 1987)
- **Východisko:** politické strany mají odlišné názory na hospodářskou politiku → především pak mají odlišné preference ohledně inflace a nezaměstnanosti, a to jak v konečných cílech, tak v relativní váze odchylek inflace a nezaměstnanosti od cíle
- Tyto politické strany reprezentují skupiny obyvatel s rozdílnými názory ohledně nákladů inflace a nezaměstnanosti

Proč levice prosazuje nízkou nezaměstnanost?

Demokratická strana reprezentuje voliče spíše nižších vrstev, kteří vlastní především lidský kapitál, a proto jsou postihováni více náklady nezaměstnanosti.

Republikánská strana reprezentuje spíše voliče vyšších společenských vrstev, kteří vlastní finanční kapitál a jsou postihováni náklady inflace.

Proto voliči demokratické strany mají větší averzi k nezaměstnanosti a menší k inflaci než voliči republikánské strany.

Ztrátová funkce politické strany

$$L_t^j = \frac{(U_t - \tilde{U}^j)^2}{2} + \theta^j \frac{(\pi_t - \tilde{\pi}^j)}{2}$$

..pro **politickou stranu j**, kde

$\tilde{\pi}^j$ cílová hodnota strany pro inflaci

\tilde{U}^j cílová hodnota strany pro nezaměstnanost

θ^j relativní váha, kterou strana klade na odchylky inflace ve vztahu k odchylkám nezaměstnanosti

Politické strany v Hibbsově modelu

Dvě politické strany:

Levicová (L) a Pravicová (R)

Tyto strany se mohou následně lišit v cílech:

- a) Levice může mít nižší cíl v nezaměstnanosti
- b) Levice může přisuzovat vyšší váhu odchylkám nezaměstnanosti od cíle než odchylkám inflace od cíle
- c) Levice může mít vyšší cíl v inflaci

$$\tilde{U}^L \leq \tilde{U}^R$$

$$\theta^L \leq \theta^R$$

$$\tilde{\pi}^L \geq \tilde{\pi}^R$$

Předpoklady Hibbsova modelu

Očekávání **nejsou racionální**

Fluktuace ekonomické aktivity vyvolané ideologickými (stranickými) rozdíly jsou vytvářeny posunem po Phillipsově křivce → **Levicová** strana bude během své vlády prosazovat více expanzivní měnovou politiku.

Stejně jako v Nordhausově modelu je klíčovým předpokladem, že i přes formální nezávislost CB, **monetární** politika sleduje zájmy vlády u moci.

Fungování Hibbsova modelu

1) Phillipsova křivka:

$$U_t = -\pi_t$$

2) Předpoklady rozdílu
mezi Levicí a Pravicí:

$$\tilde{U}^L < \tilde{U}^R, \tilde{\pi}^L > \tilde{\pi}^R, \theta^L = \theta^R$$

3) Optimální **míry**
nezaměstnanosti:
($U^L < U^R$)

$$U^L = \frac{1}{1 + \theta} (\tilde{U}^L - \theta \tilde{\pi}^L)$$

$$U^R = \frac{1}{1 + \theta} (\tilde{U}^R - \theta \tilde{\pi}^R)$$

Politický cyklus

Cyklus ve vývoji nezaměstnanosti a inflaci bude způsoben **střídáním politických stran** u moci.

Pokud bude u moci Levice bude nezaměstnanost nízká, pokud Pravice, potom obráceně.

Strany mají odlišné makroekonomické cíle → **cykly** v jejich vývoji odrážejí cykly, ve kterých se strany střídají u moci.

Kritika Hibbsova modelu

Opět **neracionální očekávání** → monetární politika musí spoléhat na „pomýlená“ očekávání, aby dosáhla reálných efektů.

Co kdyby, ale byla využívána **fiskální politika** (transfery) → Ta bude mít efekt i anticipovaná, navíc oproti oportunistickým modelům dává smysl jako dotace vlastním příznivcům.

Popřípadě **kombinovat** oportunistické a ideologické motivy při fungování modelů ... Frey-Schneider (1978)

Otázka

Hibbsův model zachycuje mechanismus vytváření makroekonomických cyklů v důsledku střídání politických stran u moci.

Spoléhá ovšem přitom na neracionální očekávání a pohyb podél dlouhodobě klesající Phillipsovy křivky.

*Jak by fungoval ideologický cyklus ve světě
racionálních očekávání?*

Alesinův model

- Alesina (1987, 1988)
- Implementace racionálních očekávání do Hibbsova modelu
- Idea: Zdrojem fluktuací jsou rozdíly v makroekonomických cílech politických stran + **nejistota** ohledně výsledku voleb

Předpoklady Alesinova modelu (1)

- 1) **Phillipsova křivka** s inflačními očekáváním: $U_t = -(\mu_t - \mu_t^e)$
- 2) Politici jsou **ideologičtí**, žádné oportunistické motivy
- 3) **Racionální** očekávání: $\pi_t^e = E_{t-1}(\pi_t)$

Předpoklady Alesinova modelu (2)

Předpokládáme, že **volby** se uskutečňují každé druhé období → volby v t ; $t+2$; $t+4$...

Inflační očekávání ve volebním roce se utvářejí ještě **před** volbami.

V závislosti na očekávané inflaci politická strana zvolí svoji optimální politiku: π_t^L nebo π_t^R

Role nejistoty

Pokud by byly výsledky voleb předem známy, žádný cyklus by nebyl → pokud by bylo jisté, že vyhraje levicová strana, očekávání by se rovnaly optimální míře inflace levicové/pravicové strany. Vytvoření cyklu způsobí **nejistota** ohledně výsledku voleb.

Očekávání

Jak se ve světě nejistoty ohledně výsledku voleb zformují inflační očekávání.....?

$$\pi_t^L > \pi_t^e > \pi_t^R$$

Fungování Alesinova modelu (1)

Pokud volby vyhraje **Levice**:

...tak na počátku jejího funkčního období bude konjunktura s vyšší inflací a s nezaměstnaností pod přirozenou mírou.

Pokud volby vyhraje **Pravice**:

...potom na počátku jejího funkčního období vypukne recese s nižší inflací a s nezaměstnaností nad přirozenou mírou.

Fungování Alesinova modelu (2)

V **druhé části** funkčního období nebude žádný rozdíl v úrovni ekonomické aktivity, ať vládne Levice nebo Pravice.

Očekávaná inflace se bude rovnat skutečné (vyšší pod Levicí, nižší pod Pravicí) a nezaměstnanost bude na přirozené míře, bez ohledu na to, která strana je u moci.

Důsledek Alesinova modelu

Cyklus ve vývoji makroekonomických veličin se vytváří nikoliv před volbami z oportunistických důvodů, ale **po volbách** z ideologického důvodu implementace preferované politiky (a změny očekávání z π_{t+1}^e na π_{t+1}^L nebo π_{t+1}^R)

Problémy Alesinova modelu

- **Mikroekonomické základy:** Je krátkodobá Phillipsova křivka s inflačními očekáváním skutečně negativně skloněna? A proč?
(pracovní smlouvy)
- **Cíle stran:** Jak se utváří (a mění) cíle politických stran v inflaci a nezaměstnanosti?

9.3. EMPIRICKÉ TESTY IDEOLOGICKÉHO PBC

Teoretické předpovědi

Hibbsův model:

- nezaměstnanost by měla být nižší při levicových vládách
- inflace nižší při pravicových vládách

Alesina model:

- expanze na počátku levicové vlády, recese na počátku pravicové vlády
- odchylka nezaměstnanosti od přirozené míry tím větší, čím větší je volební překvapení
- žádná odchylka nezaměstnanosti od přirozené míry pokud o výsledku voleb nebyly pochyby
- žádná změna nezaměstnanosti v druhé části funkčního období
- vyšší inflace za levicových vlád po celé funkční období

Co na to data...USA (1) - HDP

Vyšší reálný růst **HDP** v druhém a třetím funkčním roce u Demokratů oproti Republikánům.

Čtvrtletní analýza tem růstu – Alesina – Roubini – Cohen (1997):

Demokraté: Tempo růstu se zvyšuje z průměrných 3% p.a. ve třetím čtvrtletí vlády na 6% p.a. v šestém a sedmém čtvrtletí vlády

Republikání: Tempo růstu se zpomaluje z průměrných 3% p.a. ve třetím čtvrtletí vlády na 0% p.a. v šestém a sedmém čtvrtletí vlády.

Následně se tempo růstu snižuje u Demokratů a zvyšuje u Republikánů, takže ve čtvrtém roce vlády (čtvrtletí 13-16) jsou téměř shodné.

USA (2) - Nezaměstnanost

I u **nezaměstnanosti** vycházejí americká data relativně příznivě pro teorie ideologických cyklů, i když méně dobře než u HDP.

Nezaměstnanost je podstatně nižší za Demokratů než za Republikánů v letech 2,3,4 v úřadě, s obzvláště výrazným rozdílem v druhé polovině vládního období, nikoliv v první, jak předpovídá Alesina model.

USA (3) - Inlace

U **inlace** jsou empirické závěry pro ideologický cyklus nepříznivé (obzvláště pro Alesinův model)

Demokraté mají nižší průměrné míry inflace než Republikáni v první polovině svých vládních období, což je přesně opak předpovědi Alesinova modelu.

Možná vysvětlení.....

- a) Inlace následuje stimulaci produktu až se zpožděním?
- b) Akcelerace a zpomalování míry inflace správným indikátorem?
- c) Vnější vlivy (ropné šoky)

Shrnutí empirických výsledků

- Příznivé pro reálný **růst**, smíšené pro **nezaměstnanost**, nepříznivé pro **inflaci**.
- Podobné závěry na panelu 18 zemí OECD 1960-1987
- Jak pro USA, tak další země se zdá být prokázáný ideologický cyklus ve vývoji reálného HDP.
- Výsledky u inflace odporují Alesinově modelu.

Problém Alesinova modelu

Klíčová úloha **nejistoty** ohledně volebního výsledku při fungování modelu → pokud jsou výsledky dobře predikovatelné, model přestává fungovat

Empirické pozorování **neodpovídá** předpovědi, že čím menší/větší překvapení, tím menší/větší změna indikátorů (Johnson 1964 x Nixon 1968)

Všechno jinak....?

Makroekonomický vývoj v USA silně ovlivnily **války** v Koreji a Vietnamu a vysoké výdaje s nimi spojené.

Během válek byli v úřadě výrazně častěji Demokráté.

Ideologický PBC potom jako důsledek „**neekonomických**“ politik

Shrnutí

Empirická data dávají podporu pro existenci **ideologického** cyklu především ve vývoji reálné produkce.

Méně zřejmé je, který konkrétní model tento jev nejlépe vysvětluje.

Alesinův model s racionálními očekáváním to asi nebude...

Literatura

*A. Drazen: **Chapter 7**: Elections and Changes of Policymakers. pp 238-268.*